

2026-01-14

Vårt diarienummer
SN 2025/1660 3.7.6

Handläggare, titel, telefon
Sarah Nättsjö, sakkunnig
011-15 64 30

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande - Utkast till lagrådsremiss För barns rättigheter och trygghet, en ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga

Ert diarienummer S2025/02039

Norrköpings kommun bedömer att förslagen i stort är bra och kommer bidra till en tydligare lagstiftning samt stärkta rättigheter för barn. Kommunen har flera synpunkter och frågeställningar vilka beskrivs nedan.

Nya rekvisit för omhändertagande

Norrköpings kommun anser att det i utkastet till lagrådsremissen är otydligt vad som inbegrips i de nya rekvisiten *destruktivt beteende, utnyttjande och sexuell exploatering* samt *negativ social kontroll*. Vidare anser kommunen att begreppet ”utnyttjande och exploatering sexuellt” är svårläst och förslagsvis skulle kunna ändras till ”sexuellt utnyttjande och exploatering” då det är mer lättläst.

Som tidigare nämnts är det otydligt vad som inbegrips i *destruktivt beteende och psykiatrisk problematik*. Det är viktigt att dessa barn får rätt och nödvändig vård. Socialtjänsten har i regel inte rätt insatser och kompetens vad gäller psykiatrisk kompetens. I huvudsak är det sjukvården som är huvudman vid denna problematik. Förslaget riskerar att ansvaret för denna målgrupp läggs över på socialtjänsten vilket kan skada de barn och ungdomar som berörs i och med att socialtjänsten inte har rätt insatser och kompetens. Vidare kan förslaget göra att det blir ännu svårare dialoger med BUP än de vi har idag då Regionen ofta vill lägga över ansvaret på socialtjänsten.

Anknytning

I lagrådsremissen föreslås *anknytning* till familjehemmet bli en egen grund för omhändertagande. Norrköpings kommun önskar exempel på när det är aktuellt att ansöka om vård på grund av anknytning.

Vidare undrar kommunen:

- hur vård på grund av anknytning förhåller sig till upphörande av vård – när ska vi sluta tvångsvård då barnet som vårdas på grund av anknytning?

Fel! Okänt namn

- hur förhåller sig vård på grund av anknytning till vårdnadsöverflytt?
- hur ska vi överväga om vården kan ske frivilligt i relation till anknytning? – kan ett barn placeras enligt socialtjänstlagen (SoL) på grund av anknytning.

Skälen för vård pga. anknytning är att barnet tar skada av att barnet flyttar från familjehemmet frågan är då om det handlar om anknytning eller kvarboende? Risker med vård pga. anknytning är att barnet är omhändertagen av samhället trots att det egentligen inte finns ett vårdbehov. I dessa fall kan vårdnadsöverflytt vara tillämpligt.

Flyttningsförbud

Norrköpings undrar varför det inte är tillräckligt med flyttningsförbud för barn som vårdas pga. förhållanden i hemmet och tar skada av att flyttas från familjehemmet? Vidare undrar kommunen varför man tar bort flyttningsförbud som möjlighet för de barn som vårdas pga. förhållanden i hemmet?

Utkastet till lagrådsremissen gör skillnad på barn

I utkastet görs det skillnad på barn. Barn som omhändertas pga. förhållanden i hemmet kan ha fortsatt vård pga. anknytning men flyttningsförbud är inte aktuellt. Barn som omhändertas pga. eget beteende kan inte bo kvar i familjehemmet pga. anknytning men flyttningsförbud kan bli aktuellt. Detta blir problematiskt särskilt eftersom ett barn först kan vara omhändertagen pga. förhållanden i hemmet men i tonåren ändras vården till att omfattat både förhållanden i hemmet och eget beteende i de fallen är vård på grund av anknytning inte aktuellt trots att barnet bott i familjehemmet i flera år.

Bestämmanderätt

I utkastet till lagrådsremiss framkommer det att det ska framgå i ansökan och vårdplan vem som har bestämmanderätt. Detta blir problematiskt eftersom vårdplanen enligt Socialstyrelsen och BBIC (Barns behov i centrum) ska innehålla mål kring det som inte fungerar. Det kan uppstå situationer i vardagen som inte handlar om sådant som varit problem exempelvis när ska barnet få mobiltelefon, bankkort, bank id och swish. Här önskar Norrköpings kommun förtydliganden.

Ekonomiska konsekvenser

Norrköpings kommun anser att de ekonomiska konsekvenserna som vård pga. anknytning kommer medföra inte är att jämföra med den kostnadsbesparing som nämns i förslaget.

Vidare anser kommunen att förslaget riskerar att medföra att fler barn omhändertas i och med fler grunder samt att fler vårdas längre i och med

SOCIALNÄMNDEN

2026-01-14

Vårt diarienummer
SN 2025/1660**Fel! Okänt namn**

den nya grunden om vård på grund av anknytning. Detta kommer innebära ökade kostnader för kommunerna.

Vidare kan förslagen om rätten till offentligt biträde vid umgängesbegränsning och hemlighållande av vistelseort medföra att det blir fler domstolsprocesser vilken ökar kostnaderna för kommunerna och staten.

Svarstiden

Kommunen vill även påpeka att det varit synnerligen kort svarstid för detta remissyttrande, där flera dagar även är helgdagar. I och med den korta svarstiden finns det stor risk att flera remissinstanser inte haft möjlighet att läsa utkastet till lagrådsremissen ordentligt vilken i sin tur kan påverka deras svar och lagens utformning vilket därmed kan påverka de barn som lagstiftningen berör.

NORRKÖPINGS KOMMUN

Socialnämnden

Monica Holtstad (L)
Socialnämndens ordförande